

at det vil virke saa hurtigt, at vi kunne blive færdige med Loven i Aar.

J. Pedersen: Det, jeg har ønsket at sige om det foreliggende Forslag, er i alt væsentligt sagt, og da jeg ikke har nogen udpræget Smag for Gentagelser, var det maaske rigtigst, at jeg frafaldt Ordet. Paa den anden Side ønsker jeg dog som gammel Højskolemand at udtale min Tilslutning til Forslaget og min Anerkendelse af, at den højtærede Minister ved dette Forslag er bleven i det Spor, som vi sloge ind paa ved Loven af 1892. Da jeg for 10 Aar siden var med til at gennemføre denne Lov, mødte vi ikke ubetinget Anerkendelse for den, heller ikke fra alle Højskolekredse. Der var dem, der mente, at Højskolerne ved denne Lov vilde miste noget af den Uafhængighed, som nu en Gang nødvendigvis hører med til deres Virkemaade. Og indrømmes maa det jo, at mest fritstillet er man, naar man ikke modtager offentlig Understøttelse af nogen Art. Da jeg for henved 40 Aar siden var Lærer paa en af de første Højskoler, var det Bidrag, der gaves af det offentlige, ringe. Saa vidt jeg erindrer, begyndte det med 2,000 Daler aarlig af Sorø Akademis Midler, senere voksede det, og det var, da jeg blev Højskolelærer, 11,000 Rigsdaler. Forstanderen ved den Skole, hvor jeg var Lærer, fik 400 Daler om Aaret i Understøttelse. Han trængte i høj Grad til det og tog derfor ogsaa imod dem, dog kun saa længe han syntes, det var nødvendigt. Da han kunde hjælpe sig foruden, sagde han Tak og frabad sig denne Understøttelse. Han følte sig noget generet af det Tilsyn, der førtes — det var gamle Over-skoledirektør With, der rejste omkring til Skolerne — skønt det maa erkendes, at dette Tilsyn var i høj Grad lempeligt. Højskolerne have imidlertid efterhaanden vænnet sig til at modtage dette Tilskud, og efterhaanden som Aarene ere gaaede, ere de Bebrejdelser, der i sin Tid rettedes mod os, der gennemførte Højskoleloven af 1892, forstummede, og Højskolerne befandt sig vel ved Tilskuddet og have efterhaanden vænnet sig til at leve deres Liv ganske frit og selvstændigt, ogsaa med Statstilskud.

Med Hensyn til Enkelthederne kan jeg tiltræde, hvad der er blevet fremført af adskillige ærede Medlemmer. Jeg mener ogsaa, at de Ændringer, her ere foreslaaede, alle gaa i den rigtige Retning. Først og fremmest mener jeg, det er heldigt, at det forøgede Tilskud hovedsagelig kommer de

fattige Elever til gode. Dernæst mener jeg tillige, at det er rigtig, at det er blevet lidt vanskeligere at komme ind paa Listen over anerkendte Højskoler, end det har været hidtil, og det er ogsaa rigtig, at det er blevet lidt lettere at komme ud af den. — Jeg mener ogsaa, at de to ny Skoler, som ere foreslaaede, ere i høj Grad at anbefale, og jeg vil udtale min Paa-skønnelse af, at den Kommission, som har forberedt dette Spørgsmaal, friede os for den særlige Statsskole, som det oprindeligt var Tanken at oprette. Jeg tror, at disse Skoler ikke ville blive i højere Grad afhængige ved deres Statslaan og de Begunstigelser, de i øvrigt ville faa, end at de meget vel ville kunne leve deres eget Liv og forhaabentlig gøre den Nytte, man ventet af dem.

Blandt de ny Bestemmelser paa dette Forslag, er der de 10,000 Kr. til Højskolelærernes Understøttelseskasse. Det er jo oplyst, at dette Beløb kun efterhaanden vil komme fuldt ud til Udbetaling, og foreløbig er det, som den højtærede Minister oplyste, kun et forholdsvis ringe Beløb deraf, som vil blive udbetalt. Jeg tvivler imidlertid ikke om, at naar der er saa gode Vilkaar for Støtte til denne Understøttelseskasse, vil den faa et betydeligt større Tilskud fra Lærerne selv, end den hidtil har faaet. Jeg maa sige, at de 10,000 Kr. er et meget pænt Beløb, og jeg vil tilføje, at jeg misunder ikke Højskolelærerne dette Beløb, men jeg kan dog ikke undlade at gøre opmærksom paa, at ved Siden deraf ser de 300 Kr., der i Aar foreslaas paa Finansloven til Støtte for Friskolelærernes Alderdomsunderstøttelse, temmelig fattigt ud.

Jeg opfattede ikke de Bemærkninger, som vi hørte af det ærede 2det kongevalgte Medlem (Goos), som et Forsøg paa at standse denne Sag eller lægge den Hindringer i Vejen, saaledes at den ikke skulde blive gennemført i Aar. Jeg vilde sætte megen Pris paa, at det vilde ske. Det er forudsat, som man siger, at Loven skal gælde fra 1ste April i Aar, og jeg vil derfor naturligvis sætte Pris paa, at Forslaget kunde have passeret gennem dette Ting uden Udvalg. Men jeg maa erkende, at de Udtalelser, som det ærede 2det kongevalgte Medlem fremkom med, vare i det hele velvillige over for Sagen, og jeg har derfor ogsaa det Haab, at det ærede Medlem, hvis Sagen kommer i Udvalg, vil medvirke til, at det, selv om vi ikke skulde naa at faa de i øvrigt interessante Oplys-